

Status	Datum vergadering Gedeputeerde Staten	Eindtermijn
Openbaar	12 november 2024	n.v.t.

Onderwerp

Planschadeovereenkomsten gemeente Bodegraven-Reeuwijk t.b.v. project natuurinrichting Bodegraven Noord (programma Veenweiden Gouwe Wiericke)

Advies

1. Aan te gaan de planschadeovereenkomst met de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, behorende bij het verzoek om een wijzigingsplan met betrekking tot het inrichten van natuur in het kader van het NNN-project Bodegraven Noord vast te stellen.
2. Aan te gaan de planschadeovereenkomst met de gemeente Bodegraven-Reeuwijk, behorende bij het verzoek om een wijziging op het bestemmingsplan met betrekking tot het inrichten van natuur in het kader van het NNN-project Bodegraven Noord door te voeren.
3. Vast te stellen de aanbiedingsbrief waarmee de ondertekende planschadeovereenkomsten aan het College van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk worden aangeboden.
4. Vast te stellen de publiekssamenvatting behorende bij dit besluit.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies.

Bijlagen

1. Planschadeovereenkomst behorend bij wijzigingsplan NNN Bodegraven Noord
2. Planschadeovereenkomst behorend bij wijziging bestemmingsplan NNN Bodegraven Noord
3. Aanbiedingsbrief aan College van Bodegraven-Reeuwijk

1 Toelichting voor het College

In het gebied Veenweiden Gouwe Wiericke herstelt het programmabureau Veenweiden Gouwe Wiericke samen met natuurbeheerders, agrariërs en omwonenden 1.000 hectare natuur. Zo herstellen we de balans tussen natuur en duurzame landbouw en daarmee ook de biodiversiteit. We versterken en herstellen waardevol plassen- en polderlandschap, waarmee we leefgebied creëren voor (zeldzame) planten en dieren, die hier van oudsher thuishoren. Een van de projecten die we uitvoeren is het project NNN Bodegraven Noord. NNN Bodegraven Noord betreft de inrichting van 290 ha veenweidenatuur in de polder tussen de Meije en de Oude Rijn. De Stuurgroep Veenweiden Gouwe Wiericke heeft met Provincie Zuid Holland in de Gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke afgesproken dat zij dit project voorbereidt en realiseert. De Provincie is de aanbestedende partij voor dit project. Zij draagt ook de financiële verantwoordelijkheid.

Het proces om te komen tot een natuurinrichting van Bodegraven Noord kent jaren van participatie met en betrokkenheid van vele partijen.

De volgende stap in het proces is het regelen van vergunningen en toestemmingen. Het Bevoegd gezag verantwoordelijk voor de besluitvorming voor de vergunning en relevante toestemmingen is de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. In het bijzonder de gemeenteraad voor de wijziging op het bestemmingsplan en het college B&W voor het wijzigingsplan.

Om in Bodegraven Noord de natuur te herstellen is het nodig om onder andere nieuwe watergangen te graven, peilscheidingen en beheerpaden aan te brengen en te plaggen. Het inrichten van de natuur past niet geheel in de agrarische bestemming. Dit betekent dus een afwijking van het bestemmingsplan en wordt met een natuurbestemming de natuurfunctie bestemd. Voor een groot deel van het gebied (235 ha) heeft de gemeente middels een wijzigingsbevoegdheid in het vigerende bestemmingsplan al voorgesorteerd op de natuurbestemming. Voor dat deel is een wijzigingsplan ter vaststelling aangeboden aan het College van Bodegraven Reeuwijk. Voor ongeveer 20 hectare hebben we een nieuw bestemmingsplan aangeboden om de bestemmingswijziging naar natuur mogelijk te maken. Dit gaat over 20 ha die na (hectareneutraal) in- en uitdeuken van de NNN-onderdeel werd van deze NNN.

Omdat het een afwijking van het bestemmingsplan van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk betreft, heeft deze gemeente aangegeven dat de initiatiefnemer een eventueel risico op planschade en daarmee een financieel risico voor de gemeente moet ondervangen en dragen. Het beleid van de gemeente is dat diegene die voordeel heeft bij de afwijking van het bestemmingsplan het risico op planschade overneemt. Provincie Zuid-Holland is risicodragend financier van de nieuwe natuur en zal dus het risico op planschade op zich moeten nemen. Indien Gedeputeerde Staten de planschadeovereenkomst niet aangaat, betekent dat dat zij geen bestemmingsplanwijziging krijgt voor het inrichten van de natuur, met als gevolg dat het project Bodegraven Noord niet uitgevoerd kan worden.

De kans dat er daadwerkelijk planschade zal worden geclaimd en toegekend wordt klein geacht om de volgende redenen:

- De percelen zijn eigendom van Natuurmonumenten of van de provincie zelf. Alle percelen hebben eenjarige pachtcontracten vanwege het zicht op natuurinrichting.
- Het gebied is al begin jaren 90 aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur. Sindsdien is dat steeds verder uitgewerkt. De voorzienbaarheid is daarmee groot.

- PPP Agroadvies heeft inzichtelijk gemaakt welke effecten de inrichting en het toekomstig beheer hebben voor de pachters (met éénjarige pachtcontracten). Gebleken is dat mestplaatsingsruimte en grasopbrengsten daarin meest bepalend zijn. Vervolgens bleek een tweedeling te gelden:
  - Deze percelen die worden ingericht als kruiden- en faunairijk grasland of vochtig weidevogelgrasland (ruim 220 ha) hebben verwaarloosbare effecten ten opzichte van de feitelijke situatie en pachtcontracten in de afgelopen jaren. Deze natuurbeheertypen zijn dan ook goed te verenigen met de omliggende landbouw. Wanneer verdere verschraling leidt tot mindere opbrengsten zal dit ook tot uitdrukking komen in de pachtprijs.
  - De percelen die worden ingericht en beheerd als Nat Schraalland of Vochtig Hooiland hebben grote effecten ten opzichte van de feitelijke situatie en pachtcontracten in de afgelopen jaren. Zowel mestplaatsingsruimte als opbrengsten nemen sterk af. Dit vertaalt zich in omzetting van pacht naar loonwerk (waar lokale agrariërs desgewenst een offerte voor kunnen uitbrengen). Bovendien worden de meest benadeelde agrariërs tegemoet gekomen doordat ze nog 6 jaar kunnen pachten op 70 ha provinciale agrarische grond. Dit is een bovenwettelijke toezegging en zal daarom meegenomen moeten worden in de beoordeling van een eventuele planschadeclaim.
- Bij de percelen die worden ingericht en beheerd als Nat Schraalland of Vochtig Hooiland is geen sprake van externe werking omdat het schraalland in NNN-gebied (en niet N2000) betreft.
- Daarnaast is door Commissie Van Velzen, een door de gemeenteraad van Bodegraven-Reeuwijk ingestelde onafhankelijk beoordelingscommissie, geconstateerd dat van onevenredige benadeling van omliggende (agrarische) bedrijven door de natuurinrichting geen sprake is.

Om bovenstaande redenen is dan ook geen planschade-risicoanalyse gemaakt.

De gemeente heeft aangegeven, aangezien de provincie als initiatiefnemer een wijziging op het bestemmingsplan door laat voeren, een grond voor planschade niet volledig uit te kunnen sluiten. De gemeente heeft aangegeven dit financiële risico te willen ondervangen door twee planschade-overeenkomsten aan te gaan met de provincie als initiatiefnemer.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW	: € 0,00
Programma	: Ambitie 5 - Versterken natuur in Zuid-Holland
Financiële risico's	: Naar verwachting zijn er geen gronden voor planschade. Daarmee worden de financiële risico's klein geacht. Indien tegen verwachting in toch planschade wordt toegekend, kan dat naar verwachting worden opgevangen in de risicoreservering van het Programma Veenweiden Gouwe Wiericke. Indien de claim wordt toegekend na decharge van de Stuurgroep voor de opgaven van de Gebieds-overeenkomst, dan valt dit risico terug op het Programma NNN.

Juridisch kader

Als de planschadeovereenkomsten niet worden getekend, worden naar verwachting het wijzigingsplan en de wijziging van het bestemmingsplan niet vastgesteld door respectievelijk College en Raad van gemeente Bodegraven-Reeuwijk.

Indienen van een planschadeclaim is gekoppeld aan een genomen besluit waar de planschade op terug te voeren is. Indien het wijzigingsplan en/of de wijziging van het bestemmingsplan niet worden vastgesteld door de gemeente, dan kan ook geen planschadeclaim worden ingediend. Betrokkenen hebben tot 5 jaar na onherroepelijk worden van het besluit gelegenheid om een planschadeclaim in te dienen.

2 Voorafgaande besluitvorming

- Natuurpact 2013
- Gebiedsovereenkomst Veenweiden Gouwe Wiericke 8 december 2016 en bijbehorend 1e (18 jan 2022) en 2e addendum (16 sep 2024).
- Vaststelling Voorlopig Ontwerp NNN Bodegraven Noord door Stuurgroep Veenweiden Gouwe Wiericke op 9 maart 2022.
- Vaststelling Definitief Ontwerp NNN Bodegraven Noord door Stuurgroep Veenweiden Gouwe Wiericke op 6 november 2023.

3 Proces

Als de planschadeovereenkomsten zijn getekend, zal het Bevoegd Gezag de besluitvorming rond het wijzigingsplan en wijziging op het bestemmingsplan incl. de Omgevingsvergunning verder in behandeling nemen.

4 Participatie en rolname

Er heeft uitgebreide participatie plaatsgevonden in het kader van het inrichtingsplan Bodegraven Noord. Sinds 2016 is er intensief samengewerkt tussen gemeenten, waterschappen, Natuurmonumenten en omliggende agrariërs. Dat heeft geleid tot een goed afgewogen en goed onderbouwd ontwerp op een beschikbare grondpositie. Het ontwerp sluit aan bij de afspraken die in de Gedragen Invulling van Bodegraven Noord (2016) zijn gemaakt.

In het kader van de planschadeovereenkomsten heeft geen participatie plaatsgevonden.

5 Communicatiestrategie

Ten aanzien van de planschadeovereenkomsten is er geen communicatiestrategie.